

РАЙНА КАБАИВАНСКА, АННА ТОМОВА-СИНТОВА, КРАСИМИРА СТОЯНОВА И СОНЯ ЙОНЧЕВА – ЗА ИЗКУСТВОТО, ОПЕРАТА И ПЪТЯ НА ТВОРЕЦА

Райна Кабаиванска, Анна Томова-Синтова, Красимира Стоянова и Соня Йончева – четири именити български оперни певици, четири забележителни гласа, които разнасят славата на страната ни по света. Представителки на различни поколения, те градят кариери на най-популярните сцени и си партнират с най-известните изпълнители и дириженти на своето време.

В списание ЛИК поместваме цитати от изказвания на всяка една от тези талантиливи българки, отразени в емисиите на Българската телеграфна агенция през последните 30 години – при различни събития или специално за репортерите на БТА.

РАЙНА КАБАИВАНСКА:

Райна Кабаиванска през 1991 г.
Снимка: Божидар Тодоров, БТА

Те трябва да спасят света, защото без изкуство той е грозен и студен. Светът има нужда от красотата, която ни дава изкуството...

Човекът овладява техниката, компютрите, става все по-интелигентен. Но да разкриваш тайните на света не означава да унищожаваш поезията, фантазията, красотата. Красотата е морал... Изкуството ни спасява и ни помага да надживеем грозотата на материалното. Изкуството е критичната съвест на света, а артистът трябва да има смелостта да се бори за идеали.

Въпреки технологиите, компютрите и имейлите човек си остава човек, защото има потребност от красотата. А красотата е в изкуството...

В живота на човека има различни моменти. В един момент може би не бива да се отказва от младостта, в друг – от любовта, а в моя момент мисля, че не трябва да се отказвам от музиката

– за мен тя е голямо спасение.

Преди няколко години бъдещето на оперното изкуство ми се струваше неясно, но сега съм сигурна – операта няма да умре...

Аз обаче съм като войник – винаги на пост. Защиствам наследството, това, което научих от старата генерация – и за пеенето, и за морала, и го предавам на младите. Щастлива съм, че те приемат това отношение към изкуството и етиката. Светът върви напред и се променя, но ние трябва да се борим, защото това е много важно наследство за човечеството. Музиката ни окривава и ни спасява в един свят, доста пълен с неудобства, за да не казвам друга дума...

Ако има нещо, което да те крепи в живота, това е именно тази вътрешна сила да направим нещо, което ти харесва, което правиш преди всичко с любов. Ако не се прави с любов, като че ли нищо не става. С любов трябва да се прави всичко!

Оперното изкуство ще е винаги живо, защото хората имат нужда от красотата...

За певеца най-важен е талантът. В началото се преценяват талантите и музикалността, а по-нататък се преценяват и трудолюбието и интелектуалните качества.

Познавам млади хора, чисти, които отхвърлят пошлостта.

При мен всичко ставаше естествено. Никога не съм била фанатик на кариерата. Може би това ме е спасило и затова сега съм, как да кажа, нормална. А имам

колеги, които влизат в лудница...

Пламъчето на таланта е вечно, винаги живо. Ако все пак загасва, може да е от възрастта. Но аз

съм живият пример, че пламъчето никога не загасва...

Ще пея, докато мога да вземам горно до...

АННА ТОМОВА-СИНТОВА:

Бях едва на 4 години, когато за първи път излязох пред публика – в ролята на детето на Бътерфлай... В онези следвоенни години буквално всяка вечер бях край сцената с майка си – хористка в операта на Стара Загора. Да не говорим за пътуванията буквално в цялата страна. Ако ми позволите, ще направя едно може би доста силно сравнение, но Стара Загора за България е нещо като Флоренция за Италия...

Изкуството отваря сърцата на хората, пробужда вярата в светлото и истината...

Любовта към героинята е ключът към успешното превъплъщение.

Шраус е моя съгба, с Верди и Пучини съм закърмена и отраснала, те са в гласа ми...

Не мога да променя образа на Верди, но мога да му приложа нови багри от насъбрания житейски опит...

Най-вече всички заедно да си оставим радост – солистите, хорът, оркестърът, публиката – да се затвори кръгът, да се постигне връзката между всички и общото настроение и емоция. Защото това е мисията на изкуството – човек да излезе от залата по-щастлив, обогатен...

Все още чувствам сценична треска, всеки спектакъл е нещо ново, всяка партия е ново изживяване...

В живота винаги трябва да слушаме сърцето си, да преодоляваме трудностите по нашия път, защото само така човек може да израсне. Епохата ни е страшно материална, но изкуството не може да съществува без капка идеализъм.

Доиде време моето поколение да прегаде на тези, които сега започват, всичко, което е научно и може. Аз съм обещала това и на Караян...

Не сравнявам участниците в различните класове – отнасям се еднакво отговорно, както и към всеки ангажимент – в Метрополитен, София или родната ми Стара Загора. Специално за младите за мен най-важно е да ги окуража, да им повиша самочувствието, увереността в себе си. Със студенти е по-трудно, но аз обичам трудностите. Предимството е, че още са много чисти, не са се поддали на „примадонщина“ и сега е моментът нещата да се поставят на здрава основа, да се насочат във вярната посока – на пълна отдаденост към изкуството и следване на своя индивидуален път, който в изкуството е

Анна Томова-Синтова през 1989 г.
Снимка: Живко Ангелов, БТА

дълъг и нелесен. Противник съм на бързото „производство“ на звезди – още на 22-23 години, оставени после да се сринат.

Обичам да се връщам в България и винаги през годините съм го правила – с любов и с чувство за дълг – да покажа и в родината си натрупания опит и зрелост, за да подпомогна, доколкото мога, нашето оперно изкуство, което винаги е било на много високо равнище...

Българските гласове се отличават и трябва развитието им да се подкрепя. Навремето за това голямо значение имаха хоровете, читалищата – тази дейност трябва повече да се погпомага...